

Investigating the Impact of Accounting Conservatism on the Financial Reporting Readability

Nasrin Varmaziyar¹ and Shahnaz Mashayekh²

1. Department of Accounting, Faculty of Social and Economic Sciences, Al-Zahra University, Tehran, Iran.
Email: varmaziar_sky.2667@yahoo.com
2. **Corresponding Author**, Department of Accounting, Faculty of Social and Economic Sciences, Al-Zahra University, Tehran, Iran. **Email:** sh.mashayekh@alzahra.ac.ir

Article Info

Article Type:

Research Article.

Article History:

Received: 25 September 2024

Revised in revised form: 1 April 2025

Accepted: 3 May 2025

Accepted online: 28 May 2026

Keywords:

Readability,
Conditional Conservatism,
Financial Reporting.

JEL Classification:

M40, M41.

A B S T R A C T

Objective: Accounting conservatism can affect the quantitative information presented in financial statements. It also functions as a corporate governance mechanism and reduces agency costs. Conditional conservatism refers to accounting reporting processes that reduce book value only under unfavorable conditions. In this paper, the authors focus on the qualitative information presented in financial statements and investigate the impact of accounting conservatism on financial reporting readability.

Method: This research is applied in terms of purpose and employs a multiple regression analysis approach with panel data in terms of methodology. The study period covers 2017 to 2022. The statistical population includes all companies listed on the Tehran Stock Exchange, from which 129 listed companies (774 firm-year observations) were selected as the sample using the systematic elimination method.

Results: The findings indicate that accounting conservatism has a negative and significant effect on financial reporting readability, and the research hypothesis is accepted at the 95% confidence level. The results for the control variables also showed that financial leverage and company size have a negative and positive effect on financial reporting readability, respectively. Finally, the findings related to the specification tests demonstrated that the estimated model was able to explain the dependent variable appropriately and comprehensively using the independent variables.

Conclusion: The evidence suggests that applying conditional accounting conservatism procedures leads to lower readability of financial reports in Iranian companies. In other words, the existence of a conservative accounting system leads to reduced information transparency and lower market understanding.

Cite this article: Varmaziyar, N., & Mashayekh, Sh. (2026). Investigating the impact of accounting conservatism on the financial reporting readability. *Journal of Accounting Knowledge*, 17(2), 71-86. <https://doi.org/10.22103/jak.2025.24087.4099>

Publisher: Shahid Bahonar University of Kerman.

© The Author(s).

Introduction

Globalization, financial innovations, and increasing the accounting rules number and disclosure standards have brought about more complex financial reporting. Although new standards such as the [Sarbanes-Oxley Act \(2002\)](#) have made financial reporting more transparent, they have also made it more complex and difficult for investors to extract relevant information. Accessing the financial statement's understandable information is such that a person can read it correctly and process easily when studying it. This ability is named as readability. Financial reporting readability is one of the important factors influencing investors' decisions. It is so important that some have referred to it as a bridge between users and decision-making. According to the "ambiguous management hypothesis," when the company's future prospects are desirable, managers make better disclosures; therefore, analyzing complex reports requires a lot of time. In addition, there is an argument that accounting concepts such as financial reporting quality, social responsibility disclosure, corporate governance, audit quality, accounting conservatism, and earnings management can affect the level of financial reporting readability in due to their impact on the company's information and regulatory environment. [Gigler and Hammer \(2001\)](#) and [Yu \(2022\)](#) findings show that accounting conservatism affects voluntary disclosure by reducing ambiguous managerial actions, and the relationship between financial reporting readability and accounting conservatism is stronger for those managers with higher reward incentives. The lack of financial reporting readability will lead to two general concerns, including increasing investors' relative uncertainty about the use of accounting information and increasing lack of transparency. Therefore, addressing the factors affecting it will be beneficial in addition to filling the research gap and enriching the literature. To expand this argument, the aim of the present study is to examine the effect of accounting conservatism on the financial reporting readability. Based on the theoretical foundation, this hypothesis was developed and tested:

H1: Accounting conservatism has a significant relationship with the financial reporting readability.

Method

This research is applied in terms of purpose and it is multiple regression analyze approach with mixed data in terms of method. The statistical population includes all companies listed on the Tehran Stock Exchange of which 129 companies (774 company-years) were selected as a sample using the systematic exclusion method. Data was collected from the reports provided by the Stock Exchange Organization, including financial statement and the Board of Directors' report during 2017 to 2022. The dependent variable is financial reporting readability, which is measured using Fog index. The relationship between Fog Index and readability level is as follows: $FOG \geq 18$ means the text is not readable and is very complex. 14-18 (difficult text); 12-14 (adequate text); 10-12 (acceptable text); 8-10 (easy text). Since higher values of the above index indicate lower readability of financial reports, the calculated value is multiplied by (-1) to obtain a direct measure of the financial reporting readability index. The independent variable is accounting conservatism, which is measured using [Khan and Watts, \(2009\)](#) conditional conservatism measure.

Results

In this research, it was found that accounting conservatism has a negative and significant effect on the financial reporting readability and the research hypothesis is accepted at a 95% confidence level. In other words, for every one-unit change in conditional conservatism, the financial reporting readability changes by 0.127 units in the opposite direction. Control variables results also showed that financial leverage and company size has a negative and a positive effect on the financial reporting readability, respectively. However, variables such as return on assets, institutional investors, investment spending, and audit quality did not affect by conditional conservatism. Also, the findings related to the model specification test showed that the estimated model was able to

explain the dependent variable correctly and comprehensively with the independent variables, and the estimated coefficients of the model using the GLS method are valid.

Conclusions

Based on the findings, it can be concluded that the more conditional conservatism companies have, the more likely it is that the readability of financial reports will improve or decrease. This finding is consistent with the [Yu \(2022\)](#) research. This result shows that applying conditional conservatism procedures (such as the lower of cost rule) leads to less readability of financial reporting in Iranian companies. In other words, the existence of a conservative accounting system in the sample companies leads to a reduction in information provision and also the ability to understand the market. In practice, if a manager chooses accounting policies and estimates with a more conservative approach, he can present a financial report in a concise and complicated form. This reduces the readability of financial reporting. Based on the research findings, it is predicted that financial reports could become longer and more difficult in the future. Therefore, it is suggested that the advantages and disadvantages of accounting conservatism be traded off. Senior managers should choose accounting policies and estimates carefully. These choices can affect their financial reporting in terms of quantity and quality. The findings of this study support [Lee's \(2008\)](#) view on agency costs and financial reporting readability, so it is suggested that future studies examine this research from the perspective of agency costs. Also, the effect of governance variables on conservatism motives should be examined due to the interference of its mechanisms in corporate affairs.

Author Contributions

All authors are equally involved in the preparation and writing of the article.

Acknowledgements

The authors thank and appreciate to the Vice Chancellor of Research of Shahid Bahonar University of Kerman for their moral support in carrying out this research.

Funding

There is no funding support.

Conflict of Interest

No conflict of interest authors declared.

بررسی تأثیر محافظه کاری حسابداری بر خوانایی گزارشگری مالی

نسرین ورمزیار^۱ و شهناز مشایخ^۲

۱. گروه حسابداری، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهرا (س)، تهران، ایران. varmaziar_sky.2667@yahoo.com **رایانامه:**

۲. نویسنده مسئول، گروه حسابداری، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهرا (س)، تهران، ایران. sh.mashayekh@alzahra.ac.ir **رایانامه:**

چکیده	اطلاعات مقاله
هدف: محافظه کاری حسابداری همانند حاکمیت شرکتی عمل کرده و هزینه های نمایندگی را کاهش می دهد. محافظه کاری شرطی فرآیندهای گزارشگری حسابداری هستند که ارزش دفتری را فقط در شرایط نامطلوب کاهش می دهد. هدف از استفاده روش های محافظه کارانه در حسابداری، انگیزه هایی باشد که شرکت در شرایط ابهام به دنبال تحقق آنها است. یکی از شرایط حاصل از پیش بینی ها بر اساس اطلاعات موجود، خوانا بودن گزارش های مالی افشاء شده است در این پژوهش سعی می شود تأثیر محافظه کاری (شرطی) بر خوانایی گزارشگری مالی بررسی شود. روش: برای نیل به هدف پژوهش از اطلاعات مالی نمونه ۱۲۹ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بر اساس روش غربالگری سیستماتیک و روش رگرسیون چند متغیره استفاده شد. دوره زمانی این پژوهش ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۱ است. یافته ها: یافته ها نشان داد محافظه کاری شرطی تأثیر منفی و معناداری بر خوانایی گزارشگری مالی دارد. اگر محافظه کاری شرطی بیشتر شود خوانایی گزارش های مالی ضعیف تر شده و شفافیت و مربوط بودن اطلاعات کاهش می یابد. نتیجه گیری: شواهد حاکی از آن است که در شرکت های ایرانی اعمال رویه هایی مانند قاعده اقل بهای تمام شده به عنوان مصادیق محافظه کاری شرطی، منجر به خوانایی کمتر گزارش های مالی می شود. به عبارت دیگر وجود سیستم حسابداری محافظه کارانه در شرکت های نمونه منجر به کاهش ارائه اطلاعات و همچنین کاهش قابلیت فهم بازار می شود.	نوع مقاله: مقاله پژوهشی. تاریخ ها: تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۷/۴ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۱/۱۲ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۲/۱۳ تاریخ انتشار برخط: ۱۴۰۵/۳/۷ واژه های کلیدی: خوانایی، محافظه کاری حسابداری، گزارشگری مالی. طبقه بندی JEL: M40, M41.

استناد: ورمزیار، نسرین و مشایخ، شهناز (۱۴۰۵). بررسی تأثیر محافظه کاری حسابداری بر خوانایی گزارشگری مالی. *مجله دانش حسابداری*، ۱۷(۲)، ۷۱-۸۶.

<https://doi.org/10.22103/jak.2025.24087.4099>

ناشر: دانشگاه شهید باهنر کرمان.

© نویسنده / نویسندگان.

۱- مقدمه

چرا خواندن و درک گزارش‌های مالی شرکت‌ها روز به روز دشوارتر می‌شود؟ این سؤال است که بسیاری از پژوهش‌ها در حوزه بازار سرمایه در پی یافتن پاسخ برای آن هستند. جهانی شدن، نوآوری مالی و تعداد روزافزون قوانین حسابداری و استانداردهای افشاگری، گزارش‌های مالی پیچیده‌تری را به ارمغان آورده است. اگرچه تصویب قوانینی نظیر قانون ساربنز-اکسلی در سال ۲۰۰۲ گزارش مالی را شفاف‌تر کرده‌اند، اما آنها را پیچیده‌تر هم کرده‌اند، به گونه‌ای که سرمایه‌گذاران قادر به استخراج اطلاعات مربوطه نیستند (سمیعی و پورزمانی، ۱۴۰۲). اگر بازار به اطلاعات مبهم، پیچیده، دشوار و طولانی گزارش‌های سالانه شرکت‌ها واکنش ناقصی نشان دهد مدیران انگیزه پیدا می‌کنند تا در شرایط دشوار گزارش‌های خود را به همین شکل نامطلوب ارائه دهند (وفایی‌پور و همکاران، ۱۴۰۱). دستیابی به اطلاعات قابل فهم گزارش‌های مالی بدین شکل است که شخص هنگام مطالعه بتواند آن را به درستی بخواند و اطلاعات آن را به راحتی پردازش کند. از این موضوع در مبانی نظری سال‌های اخیر، با عنوان خوانایی^۱ یاد می‌شود. خوانایی گزارش‌های مالی یکی از عوامل مهم اثرگذار بر تصمیمات سرمایه‌گذاران است. این موضوع تا حدی مهم است که برخی از آن به عنوان پل ارتباطی بین استفاده‌کنندگان و تصمیم‌گیری مفید یاد کرده‌اند (برنان و مرکل^۲، ۲۰۱۳). در ادبیات مالی؛ عدم خوانایی گزارشگری مالی به عنوان یک اصطکاک تجاری در نظر گرفته شده که به زمان و تلاش سرمایه‌گذاران برای درک صورت‌های مالی می‌افزاید، با توجه به مشکلاتی که در این رابطه در پردازش اطلاعات به وجود می‌آید، مطالعات متعدد (همانند یو و ژان^۳، ۲۰۰۹؛ تان^۴ و همکاران، ۲۰۱۴؛ لو و همکاران^۵، ۲۰۱۷ و لی^۶، ۲۰۱۲) نشان می‌دهد پیچیدگی (عدم خوانایی گزارشگری مالی) باعث کاهش سرعت تعدیل قیمت‌ها می‌شود که می‌تواند تحت تأثیر مفاهیم حسابداری و گزارشگری مالی و همچنین سطح شفافیت ایجاد شده توسط مدیریت باشد. زمانی که عملکرد شرکت‌ها ضعیف است، مدیران سعی می‌کنند اطلاعات مالی را مبهم جلوه دهند.

در چارچوب تئوری نمایندگی، شیوه‌های مبهم سازی مدیران با انگیزه‌های پاداش آنها مرتبط است (یو^۷، ۲۰۲۲). اگر چنین باشد، مدیرانی که انگیزه‌های مالی بالاتری دارند، می‌توانند کاملاً بر منافع سهامداران تمرکز کنند (شاپیرو^۸، ۲۰۰۵ و ایزن‌هارت^۹، ۱۹۸۹). زیرا اقدامات فرصت طلبی مدیران را نمی‌توان در افشای کیفی گزارش‌های مالی مشاهده کرد (کیوگلی و همکاران^{۱۰}، ۲۰۲۰؛ دانگ و همکاران^{۱۱}، ۲۰۲۱ و بنیشک و همکاران^{۱۲}، ۲۰۱۹). مطابق با «فرضیه مدیریت مبهم»^{۱۳} زمانی که چشم انداز آینده شرکت خوب است، مدیران اقدام به افشای بهتر می‌نمایند؛ بنابراین، تجزیه و تحلیل گزارش‌های پیچیده، نیازمند صرف زمان زیادی جهت استخراج اطلاعات مفید است و همچنین هزینه استفاده از خدمات تحلیلگران را بر عهده سرمایه‌گذاران قرار می‌دهد (باقری ازغندی، و همکاران، ۱۳۹۷). در این رابطه، لی^{۱۴} (۲۰۰۸) بیان می‌کند یک مدیر، ماهیت خبر خوب یا بد را از طریق گزارش‌های پیچیده‌تر، پنهان می‌کنند. احمدی و قائمی (۱۳۹۷) نیز در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند یک مدیر با افشای طولانی و پیچیده، اطلاعات مدنظر خودش را از دید سرمایه‌گذاران و سایر استفاده‌کنندگان مخفی می‌کند تا اخبار و عملکرد بد در گزارش‌های شرکت مشخص نباشد. افزون بر این، این استدلال وجود دارد که مفاهیم حسابداری نظیر کیفیت گزارشگری

¹ Readability² Brennan & Merkl-Davies³ You & Zhang⁴ Tan⁵ Lo⁶ li⁷ Yu⁸ Shapiro⁹ Eisenhardt¹⁰ Quigley¹¹ Dong¹² Benischke¹³ Management Obfuscation Hypothesis¹⁴ Li

مالی، افشای مسئولیت اجتماعی، راهبری شرکتی، کیفیت حسابرسی، محافظه کاری حسابداری^۱ و مدیریت سود با توجه به تأثیری که بر محیط اطلاعاتی و نظارتی شرکت دارند می توانند بر سطح خوانایی در گزارشگری مالی اثرگذار باشند. محافظه کاری در گزارشگری مالی، در انتخاب و کاربرد اصول و رویه های حسابداری نقشی تاریخی داشته است. بسیاری از پژوهش های پیشین به این نکته اشاره داشته اند که گزارشگری مالی به سمت محافظه کاری حرکت کرده و سرعت این حرکت در پاسخ به شرایط اقتصادی و وقوع بحران های مالی در نوسان بوده است (کیان و همکاران، ۱۳۹۹). یافته های گیگلر و همرا^۲ (۲۰۰۱) و یو (۲۰۲۲) نشان می دهند محافظه کاری حسابداری با کاهش اقدامات مبهم مدیریتی افشای داوطلبانه شرکت ها را تحت تأثیر قرار می دهد و برای آن دسته از مدیرانی که انگیزه های پاداش بالاتری دارند، ارتباط بین خوانایی گزارشگری مالی و محافظه کاری حسابداری قوی تر است.

با توجه به موارد مطرح شده عدم خوانایی گزارش های مالی باعث ایجاد دو نگرانی عمومی می شود. اولین نگرانی افزایش عدم اطمینان نسبی سرمایه گذار نسبت به استفاده اطلاعات حسابداری در جهت اخذ تصمیمات بهینه سرمایه گذاری و دومین نگرانی افزایش عدم شفافیت است. بنابراین، پرداختن به عوامل مؤثر بر آن علاوه بر پر کردن خلاء پژوهشی، در غنی سازی ادبیات آن نیز سودمند خواهد بود. برای بسط این استدلال، هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر محافظه کاری حسابداری بر خوانایی گزارشگری مالی است. این پژوهش از چندین جهت دارای اهمیت است. شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، به دلیل الزامات شفافیت مالی و پاسخگویی اجتماعی، نیازمند استراتژی هایی جهت بهبود کیفیت گزارشگری مالی هستند. در این راستا، نتایج این پژوهش می تواند در ابعاد مختلف کاربردی مورد استفاده قرار گیرد. علاوه بر این، یافته های تحقیق می تواند برای نهادهای ناظر و تنظیم کننده همچون بورس اوراق بهادار، به عنوان راهنمایی جهت تدوین مقررات شفافیت مالی و الزامات افشای صورت های مالی خوانا مورد استفاده قرار گیرد و بر سیاست های گزارشگری بورس اوراق بهادار تهران تأثیرگذار باشد. برخلاف بسیاری از مطالعات که صرفاً به تحلیل های تئوریک می پردازند، این پژوهش ضمن بررسی رابطه بین متغیرهای کلیدی، راهکارهای اجرایی برای بهبود خوانایی گزارشگری مالی و افزایش سطح افشاء ارائه می دهد و در نهایت، ترکیب چندین نظریه مالی و حسابداری، از جمله «نظریه نمایندگی و نظریه مدیریت مبهم» برای تحلیل متغیرهای تحقیق نوآوری این پژوهش است. این ترکیب نظری می تواند درک بهتری از انگیزه های مدیریتی و چالش های شرکت ها در ارائه گزارش های مبهم و پیچیده ارائه دهد. در ادامه، به پیشینه نظری، تجربی و فرضیه های پژوهش اشاره شده و بعد از آن به روش شناسی و یافته های پژوهش و نهایتاً به نتیجه گیری و بحث پرداخته می شود.

۲- مبانی نظری پژوهش

محافظه کاری یکی از ویژگی های گزارشگری مالی بوده که به عنوان اصل محدود کننده در چارچوب اصول و مفاهیم حسابداری، ایفاگر نقش مهمی در محدود کردن رفتارهای خوش بینانه مدیران در جایگاه تهیه کنندگان اطلاعات از یک سو و برآوردی از حداقل عایدات سرمایه گذاران و اعتبار دهندگان در جایگاه مهمترین استفاده کنندگان، از سویی دیگر است (گلوکنر^۳، ۲۰۱۶). باسو^۴ (۱۹۹۷) در تعریف محافظه کاری اینگونه بیان نموده است: محافظه کاری یعنی تأیید متفاوت در شناسایی درآمدها و هزینه ها، که باعث به کم نمایی سود و کمتر نشان دادن دارایی ها می شود (محافظه کاری مشروط^۵). اخیراً در تقسیم بندی ها دو

¹ Conservatism

² Gigler and Hemmer

³ Glöckner

⁴ Basu

² Conditional Conservatism

نوع محافظه کاری مطرح می شود: نوع اول محافظه کاری پیش رویدادی^۱ که با عناوین مستقل از اخبار^۲ و غیر مشروط^۳ نیز از آن یاد می شود. محافظه کاری پیش رویدادی بدلیل به کارگیری آن گروه از استانداردهای حسابداری است که سود را به شکل مستقل از اخبار اقتصادی جاری، کم می کنند. برای مثال، شناسایی بدون درنگ مخارج تبلیغات و تحقیق و توسعه به عنوان هزینه، حتی در صورتی که انتظار جریان های نقدی آتی آنها مثبت باشد. نوع دوم محافظه کاری، محافظه کاری پس رویدادی^۴ که با عناوین وابسته به اخبار^۵، مشروط و عدم تقارن زمانی سود^۶ هم تعبیر می شود. محافظه کاری مشروط برای اولین بار توسط باسو (۱۹۹۷) به عنوان جنبه ای از محافظه کاری مطرح شد. محافظه کاری مشروط، باعث می شود مربوط بودن و مفید بودن اطلاعات در گزارش مالی بهبود یابد. پس می توان گفت این نوع محافظه کاری، مطالبه سهامداران، اعتباردهندگان و دیگر ذینفعان بوده و به آنها کمک می کند دید شفافی درباره نقاط ضعف و قوت شرکت داشته باشند و به ایجاد قضاوت صحیح و انتخاب های سرمایه گذاری کمک می کند. در محافظه کاری غیر مشروط، اخبار بد قبل از وقوع پیش بینی می شوند، اما در محافظه کاری مشروط اخبار بد بعد از وقوع، زودتر از اخبار خوب شناسایی می شوند. در واقع محافظه کاری شرطی وابسته به اخبار است (کیان و همکاران، ۱۳۹۹).

محافظه کاری محصول ابهام است و زمانی که حسابداران با ابهام روبرو شوند، محافظه کاری را به کار می برند. محافظه کاری، واکنش احتیاطی بوده که در شرایط عدم اطمینان به کار گرفته می شود و هدفش نشان دادن عدم وجود اطمینان و اعلام وجود ریسک ذاتی در شرکت است. به اعتقاد محققین، این واکنش احتیاطی اطلاعات با اهمیتی داشته و در کاهش نبود تقارن اطلاعاتی موجود بین تهیه کنندگان صورت های مالی نقش آفرینی می کند (انیس و همکاران^۷، ۲۰۱۶). رویه های محافظه کارانه به عنوان عاملی مؤثر بر فعالیت های مالی و تصمیم گیری محسوب می گردند. تلقی مزبور بر این استدلال استوار است که رویه های انتخابی توسط مدیریت، عملکرد تصمیم گیرندگان را تحت تأثیر قرار می دهند. با توجه به مفهوم محافظه کاری، حسابداری باید از یک سو کمترین ارزش ممکن را برای دارایی ها و درآمدها و از سوی دیگر بیشترین ارزش ممکن را برای بدهی ها و هزینه ها گزارش کند. همچنین، هزینه ها را در زودترین زمان ممکن و درآمدها را در دیرترین زمان ممکن شناسایی و در حساب ها منظور کند. از این رو، تعبیر و تفسیر اطلاعات گزارش های مالی مبتنی بر رویه های محافظه کارانه، توسط آگاه ترین استفاده کنندگان هم مشکل خواهد بود (کیان و همکاران، ۱۳۹۹).

واژه خوانایی به معنای روش تخمینی احتمال موفقیت خواننده در خواندن و درک یک متن یا نوشته است (فضل الهی و ملکی توانا، ۱۳۸۹). از آنجایی که در شرکت ها انگیزه بهبود خوانایی گزارش های مالی به دلایلی مانند اطمینان از جایگاه شغلی، فقدان معیارهای ارزیابی عملکرد و ... کمتر است، بر این اساس میزان محافظه کاری نیز در حد پایین اعمال شده که این مسئله ممکن است خوانایی گزارش های مالی را تحت تأثیر قرار دهد. یو (۲۰۲۲) استدلال می کند ارتباط بین محافظه کاری شرطی و خوانایی گزارشگری مالی می تواند به انگیزه های پاداش مدیران ربط داشته باشد و محافظه کاری حسابداری می تواند فرصت طلبی مدیریتی را در افشای کیفی اطلاعات کاهش دهد. کاهش انگیزه مدیران برای ارائه اطلاعات پیچیده و گمراه کننده، انگیزه اصلی برای محافظه کاری شرطی به شمار می رود. همچنین یی تینگ^۸ (۲۰۲۱) نشان داد، شرکت هایی که خوانایی گزارش های سالانه آنها سخت تر است (یعنی شاخص فوگ بالاتر و طول بیشتری دارند) محافظه کاری بیشتری دارند و این شرکت ها در زمان رتبه بندی اعتباری و بحران مالی محافظه کارتر شده اند.

^۱ Ex Ante Conservatism^۲ News - Independent Conservatism^۳ Unconditional Conservatism^۴ Ex Post Conservatism^۵ News- Independent Conservatism^۶ Asymmetric Income Timeliness^۷ Anis^۸ Yi-Ting

محافظه کاری شرطی، مربوط و مفید بودن اطلاعات مربوط به ارقام حسابداری گزارش را بهبود می بخشد. بنابراین، این نوع محافظه کاری، مورد درخواست سهامداران، اعتباردهندگان و دیگر ذینفعان است، زیرا به آنها دید روشنی درباره نقاط ضعف و قوت شرکت می دهد و به ایجاد قضاوت صحیح و تصمیمات سرمایه گذاری کمک می کند. **لافوند و واتس**^۱ (۲۰۰۷) معتقدند محافظه کاری شرطی ممکن است عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیران و سرمایه گذاران را کاهش دهد و انتظار می رود گزارش های مالی بر مبنای محافظه کاری، یک بازار سرمایه با آگاهی بیشتر را ایجاد نمایند. کاهش انگیزه مدیران برای ارائه اطلاعات نادرست و گمراه کننده، انگیزه اصلی برای محافظه کاری شرطی به شمار می رود (**کاظمی علوم و همکاران**، ۱۳۹۹). بر اساس آنچه که گفته شد، فرضیه پژوهش به صورت زیر تدوین می شود:

فرضیه پژوهش: محافظه کاری شرطی حسابداری بر خوانایی گزارشگری مالی تأثیر معناداری دارد.

۳- پیشینه پژوهش

یو (۲۰۲۲) با استفاده از گزارش بررسی تحلیل مدیریت به مطالعه رابطه محافظه کاری حسابداری و خوانایی گزارشگری مالی پرداختند. نتایج نشان داد ارتباط فوق در نمونه شرکت هایی که انگیزه های پاداش بالاتر است قوی تر است. این نتیجه حاکی از آن است که محافظه کاری حسابداری می تواند فرصت طلبی مدیریتی را در افشای کیفی کاهش دهد. **بی تینگ**^۲ (۲۰۲۱) رابطه خوانایی صورت های مالی و محافظه کاری حسابداری را بررسی نمود. نتایج نشان داد: (۱) شرکت هایی با گزارش های سالانه که خواندن آنها سخت تر است (یعنی شاخص فوگ بالاتر و طول بیشتری دارند) محافظه کاری بیشتری دارند. (۲) شرکت های در زمان رتبه بندی اعتباری و بحران مالی محافظه کارتر شده اند. (۳) مؤسسات رتبه بندی پس از قانون ساربنز-اکسلی با افزایش فشار نظارتی با محافظه کاری بیشتر مواجه شده اند.

داگوستا و آنجلیس^۳ (۲۰۲۰) دریافتند دستکاری لحن کلمات ارائه شده در صورت های مالی توسط مدیران با انگیزه های مختلف صورت می گیرد و بر ادراکات استفاده کنندگان تأثیر مختلف دارد. در میان شرکت هایی که انگیزه های قوی دستکاری دارند، شرکت هایی که مدیران آنها محافظه کارتر هستند، دستکاری های بالاتری از خود نشان می دهند. **بای و همکاران**^۴ (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی رابطه بین خوانایی گزارشگری مالی و هم زمانی بازده سهام پرداختند. نتایج نشان داد گزارش های مالی خوانا، باعث کاهش هزینه های پردازش اطلاعات مربوط به شرکت شده و نهایتاً باعث می شود هم زمانی بازده سهام کم شود. نتایج مطالعات **حسن**^۵ و **همکاران** (۲۰۱۸) نشان داد شرکت هایی با خوانایی گزارشگری مالی بیشتر به دلیل نبود ابهام در گزارشگری مالی سالانه، سودآورتر هستند.

سمعی و پورزمانی (۱۴۰۲) تأثیر رفتار مبتنی بر اخلاق مدیریت بر ارتباط میان مفاهیم حسابداری و خوانایی در گزارشگری مالی را بررسی کردند. یافته ها نشان داد رفتار مبتنی بر اخلاق مدیریت بر نقش کیفیت گزارشگری مالی، راهبری شرکتی، کیفیت حسابرسی و مدیریت سود بر خوانایی گزارشگری مالی اثرگذار است اما بر نقش مسئولیت اجتماعی شرکت و محافظه کاری حسابداری بر خوانایی گزارشگری مالی اثری ندارد. **امامی ده چشمه و همکاران** (۱۴۰۲) با بررسی تأثیر اخبار بد بر انگیزه های محافظه کاری در حسابداری به این نتیجه دست یافتند اخبار بد تأثیر معناداری بر انگیزه قراردادی محافظه کاری ندارد؛ در حالی که خبر بد می تواند تأثیر مثبت و معناداری بر انگیزه مالیاتی محافظه کاری (کاهش مالیات) داشته باشد. همچنین، نتایج حاکی از اثر

¹ Lafond & Watts

² Yi-Ting Hsieh

³ D'Augusta and DeAngelis

⁴ Bai

⁵ Hassan

فزاینده اخبار بد بر انگیزه سیاسی شرکت‌ها است.

رمضان احمدی و همکاران (۱۴۰۱) به بررسی تأثیر سبک حسابرِس بر رابطه بین خوانایی گزارشگری مالی و آگاهی بخشی قیمت سهام پرداختند. طبق یافته‌های آنها سبک حسابرِس و خوانایی گزارشگری مالی (شاخص فوگ و شاخص طول متن) بر آگاهی بخشی قیمت سهام، تأثیر مثبت و معناداری دارد. همچنین بر اساس نتایج، سبک حسابرِس بر رابطه بین خوانایی گزارشگری مالی و آگاهی بخشی قیمت سهام، به طور مثبت و معنادار تأثیر دارد. **وفایی‌پور و همکاران (۱۴۰۱)** با بررسی الگوی مدیریت لحن (لحن نوشتار) و رابطه آن با خوانایی گزارشگری مالی نتیجه گرفتند که مدیریت لحن (لحن گزارشگری) تأثیر معکوس و معناداری بر خوانایی گزارشگری مالی دارد. **آشتاب و احمدی (۱۳۹۹)** در پژوهشی به بررسی رابطه بین خوانایی گزارش‌های مالی و نقدشوندگی سهام پرداختند. نتایج نشان داد بین این دو رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. در واقع اگر خوانایی کم شود، نقدشوندگی سهام نیز به صورت معناداری کم می‌شود.

کاظمی علوم و همکاران (۱۳۹۹) تأثیر خوانایی گزارشگری مالی را بر معیارهای ریسک پروژه حسابرسی بررسی کردند. نتایج نشان داد شرکت‌هایی که خوانایی گزارشگری مالی کمتری دارند، گزارش حسابرسی آنها با تأخیر بیشتری بوده، حق الزحمه حسابرسی بیشتر و احتمال دریافت اظهارنظر ابهام در تداوم فعالیت نیز بیشتر می‌شود. نتیجتاً در مقایسه با سایر شرکت‌ها تغییر حسابرِس بیشتری دارند. **عرب و همکاران (۱۳۹۹)** تأثیر تخصص مالی کمیته حسابرسی بر لحن غیرعادی گزارش بررسی و تحلیل مدیریت را بررسی کردند. نتایج حاصل از آزمون‌های آماری پژوهش نشان داد تخصص مالی کمیته حسابرسی منجر به کاهش لحن غیرعادی گزارش تفسیری مدیریت می‌شود.

۴- روش پژوهش

این پژوهش با توجه به عدم امکان کنترل کلیه متغیرهای مربوط نمی‌تواند از نوع پژوهش‌های تجربی محض باشد اما با توجه به تجزیه و تحلیل اطلاعات گذشته، این پژوهش از نوع پژوهش‌های نیمه تجربی است. همچنین، با توجه به اینکه نتایج به دست آمده از پژوهش به حل یک مشکل یا موضوع خاص می‌پردازد، از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش نیز از نوع تجزیه و تحلیل همبستگی با رویکرد رگرسیون چندگانه با داده‌های ترکیبی است. داده‌های مورد نیاز از لوح فشرده شرکت تدبیرپرداز، نرم افزار ره آورد نوین و اطلاعات افشا شده در کدال نظیر گزارش فعالیت هیئت مدیره جمع‌آوری شده و برای تجزیه و تحلیل آن از نرم افزارهای اکسل و استتا استفاده شده است.

۴-۱- جامعه و نمونه آماری پژوهش

جامعه آماری این پژوهش شامل شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. قلمرو زمانی پژوهش از ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۱ است. جهت دستیابی به نمونه‌ای همگن و یکنواخت از شرکت‌ها، شرکت‌هایی که دارای ویژگی‌های زیر باشند از نمونه آماری کنار گذاشته شدند:

- ۱- داده‌های آنها در دسترس نبوده است؛
- ۲- بعد از سال ۱۳۹۶ در بورس پذیرفته شده باشند؛
- ۳- در گروه واسطه‌گری مالی قرار داشته باشند؛
- ۴- در قلمرو زمانی پژوهش، سال مالی خود را تغییر داده باشند؛
- ۵- سال مالی آنها منتهی به پایان اسفند نباشد؛ و

۶- بیش از شش ماه وقفه معاملاتی داشته باشند.

بعد از اعمال محدودیت‌های فوق، تعداد ۱۲۹ شرکت بورسی (۷۷۴ شرکت - سال) به عنوان نمونه انتخاب شدند.

۲-۴- متغیرها و مدل پژوهش

با توجه به هدف و استناد به مبانی نظری پژوهش، از مدل رگرسیونی چندمتغیره زیر برای آزمون فرضیه پژوهش استفاده می‌شود.

$$READ_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 C-Score_{i,t} + \beta_2 LEV_{i,t} + \beta_3 ROA_{i,t} + \beta_4 IOWN_{i,t} + \beta_5 Size_{i,t} + \beta_6 CAP_{i,t} + \beta_7 AQ_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (1)$$

که در این مدل؛ READ، خوانایی گزارشگری مالی؛ C-Score، محافظه کاری حسابداری؛ LEV، اهرم مالی؛ ROA، بازده داراییها؛ IOWN، سرمایه گذاران نهادی؛ SIZE، اندازه شرکت؛ CAP، مخارج سرمایه‌ای؛ و AQ، کیفیت حسابرسی می‌باشد.

۲-۴-۱- متغیر وابسته: خوانایی گزارشگری مالی (READ)

برای سنجش متغیر وابسته، طبق تحقیق آبرناسی و همکاران (۲۰۱۹)، حسن (۲۰۱۸) و صفری گرایلی و رضائی پیتة نوئی (۱۳۹۷) از شاخص خوانایی گزارشگری مالی با عنوان فوگ^۱ (مورد استفاده در بسیاری از پژوهش‌های حسابداری و حسابرسی) استفاده شده است. شاخص فوگ تابعی است که از دو متغیر تشکیل شده است: متغیر طول جمله (بر حسب کلمات) و متغیر کلمات پیچیده (تعداد کلمات با سه یا چند بخش) که در رابطه ۲ نشان داده شده است:

$$\text{شاخص فوگ} = (\text{میانگین تعداد کلمات در هر جمله} + \text{درصد کلمات پیچیده}) \times 0.4 \quad (2)$$

نحوه تعیین سطح خوانایی گزارش‌های مالی شاخص بالا (در گزارش فعالیت‌های هیات مدیریت) طی مراحل ذیل است:

۱- در مرحله اول باید نمونه تصادفی انتخاب شود: یک نمونه تصادفی صد کلمه‌ای از ابتدا، یک نمونه تصادفی صد کلمه‌ای از وسط و یک نمونه تصادفی صد کلمه‌ای از آخر گزارش؛

۲- در مرحله دوم باید تعداد جمله‌های هر یک از نمونه‌ها را شمارش نمود؛

۳- در مرحله سوم بایستی متوسط طول جمله‌ها را محاسبه نمود (این مهم با تقسیم تعداد کلمات به تعداد جمله‌های کامل در هر نمونه صد کلمه‌ای بدست می‌آید)؛

۴- در مرحله چهارم باید به شمارش تعداد کلمات سه هجایی و بیشتر از سه هجایی موجود (کلمات پیچیده) در هر یک از متون صد کلمه‌ای پرداخته شود؛

۵- در مرحله پنجم باید تعداد کلمات پیچیده با تعداد کلمات متوسط در جمله‌ها را جمع نمود؛

۶- در مرحله ششم حاصل جمع تعداد کلمات دشوار و متوسط کلمات در جمله‌ها با عدد ثابت ۰/۴ ضرب می‌شود؛

۷- در مرحله هفتم انجام محاسبات مراحل ۴ و ۵ و ۶ برای دو نمونه صد کلمه‌ای دیگر انجام می‌شود؛ و

۸- در مرحله هشتم میانگین نتایج هر سه نمونه از طریق جمع کردن و تقسیم به تعداد محاسبه می‌شود.

نهایتاً رابطه شاخص فوگ و سطح خوانایی به صورت ذیل است.

اگر $FOG \geq 18$ یعنی متن خوانا نبوده و در واقع پیچیده است. اگر این شاخص بین ۱۸-۱۴ باشد نشان‌دهنده متن سخت است.

اگر بین ۱۴-۱۲ باشد نشان‌دهنده متن مناسب است؛ اگر بین ۱۲-۱۰ باشد نشان‌دهنده متن قابل قبول بوده و نهایتاً اگر بین ۱۰-

¹ fog

۸ باشد یعنی متن آسان است. اگر شاخص اشاره شده زیاد باشد، نشان دهنده خوانایی کمتر گزارش های مالی است، به همین دلیل مقدار محاسبه شده را در عدد منفی یک (۱-) ضرب می کنیم تا یک معیار مستقیمی از شاخص خوانایی ایجاد گردد.

۲-۲-۴- متغیر مستقل: محافظه کاری حسابداری (C-SCORE)

در این پژوهش برای اندازه گیری متغیر مستقل از معیار محافظه کاری شرطی **خان و واتس**^۱ (۲۰۰۹) استفاده شده است. C-SCORE با استفاده از مدل **باسو**^۲ (۱۹۹۷) به شرح رابطه ۲، اندازه گیری می شود:

$$X_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 D_{i,t} + \beta_2 R_{i,t} + \beta_3 D_{i,t} * R_{i,t} + \epsilon_{i,t} \quad (3)$$

که در آن: $X_{i,t}$: نسبت سود خالص به ارزش بازار حقوق صاحبان سهام اول دوره، $D_{i,t}$: متغیر ساختگی که اگر بازده سهام منفی باشد، یک و در غیر این صورت صفر است، $R_{i,t}$: بازده سالانه سهم، β_2 : معیار به موقع بودن اخبار خوب، و β_3 : معیار به موقع بودن اخبار بد نسبت به اخبار خوب (محافظه کاری شرطی) است. ضرایب β_2 و β_3 مربوط به ویژگی های هر شرکت بوده و بر اساس روابط ۲ و ۳ محاسبه می شوند:

$$G\text{-SCORE}_{i,t} = \beta_2 = \lambda_1 + \lambda_2 \text{SIZE}_{i,t} + \lambda_3 \text{MTB}_{i,t} + \lambda_4 \text{LEV}_{i,t} \quad (4)$$

$$C\text{-SCORE}_{i,t} = \beta_3 = \delta_1 + \delta_2 \text{SIZE}_{i,t} + \delta_3 \text{MTB}_{i,t} + \delta_4 \text{LEV}_{i,t} \quad (5)$$

که در روابط فوق: $G\text{-SCORE}_i$: معیار به موقع بودن اخبار خوب، $C\text{-SCORE}_{i,t}$: معیار به موقع بودن اخبار بد نسبت به اخبار خوب (محافظه کاری شرطی)، $\text{SIZE}_{i,t}$: لگاریتم ارزش بازار حقوق صاحبان سهام در پایان دوره، $\text{MTB}_{i,t}$: نسبت ارزش بازار حقوق صاحبان سهام به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام، و $\text{LEV}_{i,t}$: اهرم مالی که برابر است با نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام است.

با جایگزینی مدل های ۳ و ۴ در مدل ۲، مدل تعدیل شده **باسو** (۱۹۹۷) به صورت رابطه (۵)، برآورد می شود:

$$X_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 D_{i,t} + \beta_2 R_{i,t} (\lambda_1 + \lambda_2 \text{SIZE}_{i,t} + \lambda_3 \text{MTB}_{i,t} + \lambda_4 \text{LEV}_{i,t}) + \beta_3 D_{i,t} (\delta_1 + \delta_2 \text{SIZE}_{i,t} + \delta_3 \text{MTB}_{i,t} + \delta_4 \text{LEV}_{i,t}) + \epsilon_{i,t} \quad (6)$$

رابطه (۶) با استفاده از رگرسیون مقطعی برآورد شده است و با توجه به ضرایب حاصل از این برآورد، محافظه کاری شرطی محاسبه می شود.

۲-۲-۳- متغیرهای کنترلی

برای اطمینان از اینکه نتایج تحقیق تحت تأثیر عوامل دیگری که با روش های افشای شرکت ها در ارتباط هستند، قرار نمی گیرند، از متغیرهای کنترل مختلفی که در مطالعات قبلی (همانند **یو** (۲۰۲۲)؛ **کاظمی علوم و همکاران**، ۱۳۹۹ و **عرب و همکاران**، ۱۳۹۹) مورد استفاده قرار گرفتند، استفاده شده است که در ادامه به معرفی آنها می پردازیم:

اهرم مالی ($\text{LEV}_{i,t}$) که از تقسیم کل بدهی به کل دارایی به دست می آید.

بازده دارایی ($\text{ROA}_{i,t}$): برابر است با سود خالص به مجموع دارایی.

سرمایه گذاران نهادی ($\text{IOWN}_{i,t}$): که برابر است با نسبت سهام در اختیار بانک ها، بیمه ها و صندوق های سرمایه گذاری به کل سهام منتشره.

اندازه شرکت ($\text{SIZE}_{i,t}$): که برابر است با لگاریتم مجموع دارایی های شرکت.

مخارج سرمایه ای ($\text{CAP}_{i,t}$) که از تقسیم نسبت دارایی های ثابت به مجموع دارایی ها اندازه گیری می شود.

¹ Khan & Watts

² Basu

کیفیت حسابرسی ($AQ_{i,t}$): که اگر حسابرس جز رتبه اول سازمان بورس اوراق بهادار باشد، برابر با یک است و در غیر این صورت صفر در نظر گرفته می‌شود.

۵- یافته‌های پژوهش

۵-۱- آمار توصیفی

جداول (۱) و (۲)، آمار توصیفی داده‌های مربوط به متغیرهای مورد استفاده را نشان می‌دهد. آمار توصیفی، نتایج متغیرهای پژوهش که شامل برخی شاخص‌های مرکزی و پراکندگی است، را نشان می‌دهد. میانگین متغیر خوانایی گزارشگری مالی برابر با ۱۶/۰۱۰- است که این نشان می‌دهد گزارشگری مالی شرکت‌های مورد مطالعه دارای متن سخت است. به عبارتی مدیران شرکت‌های ایرانی در گزارش‌های مالی خود از کلمات سخت، مبهم و پیچیده استفاده می‌کنند. میانگین متغیر محافظه‌کاری حسابداری برابر ۰/۱۶۶- است که نشان می‌دهد بیشتر داده‌ها حول این نقاط تمرکز یافته‌اند. میانگین اندازه شرکت که نشان‌دهنده بزرگی ارزش بازار شرکت است، ۱۵/۴۰۲- است. میانگین متغیر اهرم مالی ۰/۵۱۸- است که نشان می‌دهد شرکت‌های عضو نمونه، تقریباً بیش از ۵۰٪ درصد منابع مالی را از طریق بدهی و استقراض کسب می‌کنند. همچنین بر اساس جدول (۲)، جمع کل شرکت-سال‌های مورد بررسی برابر با ۷۷۴ است که از بین آنها تعداد ۶۶۹ شرکت-سال یعنی ۸۶/۴۳ درصد شرکت‌ها توسط مؤسسات حسابرسی رتبه اول سازمان بورس اوراق بهادار حسابرسی شده‌اند.

جدول ۱. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

نام متغیر	نماد	تعداد	میانگین	انحراف معیار	کمترین	بیشترین	چولگی	کشدگی
خوانایی گزارشگری مالی	Read	۷۷۴	-۱۶/۰۱۰	۱/۴۹۶	-۱۹/۹۳۶	-۱۳/۸۴۶	-۰/۷۷۵	۲/۸۴۱
محافظه‌کاری حسابداری	CSCORE	۷۷۴	۰/۱۶۶	۰/۵۵۶	-۰/۹۶۶	۰/۹۸۰	-۰/۵۴	۲/۲۰۱
بازده دارایی	ROA	۷۷۴	۰/۱۷۹	۰/۱۶۳	-۰/۵۸۱	۰/۶۰۷	۰/۱۲۱	۳/۸۶
سرمایه‌گذاران نهادی	InstOwn	۷۷۴	۰/۶۵۴	۰/۱۹۵	۰/۰۵۹	۰/۹۵۴	-۰/۹۱۵	۳/۲۴۴
اندازه شرکت	Size	۷۷۴	۱۵/۴۰۲	۱/۵۵۲	۱۱/۳۷۹	۲۱/۵۷۱	۰/۶۴۸	۴/۱۳
اهرم شرکت	LEV	۷۷۴	۰/۵۱۸	۰/۲۲۰	۰/۰۳۱	۰/۸۲۴	۰/۵۵۴	۴/۶۳۶
مخارج سرمایه‌ای	Cap	۷۷۴	۰/۲۴۶	۰/۱۸۰	۰/۰۱۲	۰/۷۰۰	۰/۸۲۴	۲/۹۰۵

میانگین سرمایه‌گذاران نهادی برابر با ۶۵ درصد است که نشان می‌دهد در شرکت‌های بورسی ۶۵ درصد سهام شرکت‌ها در اختیار مالکان نهادی است. کمینه آن برابر با ۰/۰۵۹- است یعنی شرکتی وجود دارد که کمترین میزان مالکان نهادی را داشته و فقط نزدیک به ۶ درصد سهام آن در اختیار مالکان نهادی است. کمترین مقدار بازده دارایی‌ها برابر با ۰/۰۵۸- است یعنی شرکتی وجود دارد که به میزان ۵۸ درصد دارایی‌هایش زیانده بوده است. بیشینه این متغیر برابر با ۶۰ درصد است یعنی در بین شرکت‌های عضو نمونه شرکتی وجود دارد که به میزان ۶۰ درصد دارایی‌هایش سودآوری داشته است. پارامترهای پراکندگی، نشان‌دهنده پراکندگی داده‌ها از میانگین است. مقدار پارامتر انحراف معیار برای اندازه شرکت برابر با ۱/۵۵۲ و برای بازده دارایی برابر با ۰/۱۶۳- است که نشان‌دهنده بیشترین و کمترین انحراف معیار است. کمینه و بیشینه نیز کمترین و بیشترین را در هر متغیر نشان می‌دهد. کمترین مقدار اهرم مالی برابر با ۳ درصد است یعنی شرکتی وجود دارد که فقط ۳ درصد دارایی‌های آن از بدهی تشکیل شده و مابقی دارایی‌ها از حقوق مالکانه شرکت تشکیل شده است. بزرگ‌ترین مقدار اهرم مالی ۱/۸۲۴- است که نشان می‌دهد در شرکت‌های نمونه شرکتی وجود دارد که کل بدهی‌های آن از کل دارایی‌ها بیشتر بوده و حقوق صاحبان سهام آن منفی است.

جدول ۲. توزیع فراوانی متغیر کیفیت حسابرسی

شرح	فراوانی	درصد فراوانی
۰	۱۰۵	۱۳/۵۷
۱	۶۶۹	۸۶/۴۳
جمع کل	۷۷۴	۱۰۰/۰۰

۵-۲- نتایج آزمون‌های اولیه

در این قسمت به تحلیل داده‌ها با استفاده از آمار استنباطی پرداخته می‌شود. تحلیل داده‌ها با استفاده از روش داده‌های ترکیبی و با رویکرد پنل دیتا صورت می‌گیرد. ابتدا متغیرها از نظر مانا بودن مورد بررسی قرار می‌گیرند. سپس با استفاده از آزمون چاو آزمون می‌شود که آیا باید از پنل با اثرات یا بدون اثرات استفاده کرد. و برای آزمون روش پنل و استفاده از روش اثرات ثابت یا اثرات تصادفی از آزمون هاسمن استفاده شد. در نهایت پس از برآورد مدل با الگوی تعیین شده، مفروضات رگرسیون بررسی و مدل به صورت نهایی برازش شده است.

نتایج آزمون چاو بیانگر این است که یکسان بودن عرض از مبدأ برای تمامی شرکت‌های مورد مطالعه در سطح معنادار ۵ درصد رد نمی‌شود و می‌توان برای برآورد مدل از روش داده‌های تابلویی استفاده نمود. نتایج آزمون هاسمن نشان می‌دهد که فرضیه صفر مبنی بر انتخاب روش با اثرات تصادفی برای تخمین مدل در سطح معنادار ۵ درصد رد شده و لذا برای برآورد مدل می‌توان از روش با اثرات ثابت استفاده نمود. نتایج حاصل از آزمون ناهمسانی واریانس نشان می‌دهد سطح معناداری آزمون در مدل کمتر از ۵ درصد است و بیانگر وجود ناهمسانی واریانس در جملات اخلال است که این مشکل در تخمین نهایی مدل پژوهش رفع شده است. با توجه به نتایج آزمون خود همبستگی سریالی مشاهده شد که سطح معناداری آزمون والد ریج برای مدل کمتر از ۵ درصد بوده و بیانگر وجود خود همبستگی سریالی در مدل است که این مشکل با اجرای دستور Auto Correlation رفع شده است. با توجه به نتیجه آزمون هم خطی برای مدل پژوهش چون عامل تورم واریانس (VIF) کمتر از عدد ۱۰ است؛ بنابراین، هم خطی وجود ندارد.

۵-۳- نتایج آزمون فرضیه پژوهش

فرضیه پژوهش بیان می‌دارد که محافظه کاری حسابداری تأثیر معناداری بر خوانایی گزارشگری مالی دارد. نتایج آزمون فرضیه پژوهش در جدول ۳ آورده شده است. همانطور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود ضریب تعیین این مدل برابر با ۵۶/۹۹ درصد است که نشان می‌دهد ۵۶ درصد از تغییرات در متغیر وابسته، توسط تغییرات در متغیرها مستقل و توضیحی، توضیح داده می‌شود. آماره والد ۱۸۴/۷۱ است و با توجه به سطح معناداری آن (۰/۰۰۰) می‌توان گفت مدل در سطح کلی معنادار بوده و از اعتبار کافی برخوردار است. همانطور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود ضریب متغیر محافظه کاری حسابداری و سطح معناداری آن به ترتیب ۰/۱۲۷- و ۰/۰۲۹+ است. این نتایج نشان می‌دهد محافظه کاری حسابداری تأثیر منفی و معناداری بر خوانایی گزارشگری مالی دارد، در نتیجه فرضیه پژوهش در سطح اطمینان ۹۵ درصد پذیرفته می‌شود. به بیان دیگر به ازای یک واحد تغییر در محافظه کاری شرطی، خوانایی گزارشگری مالی به اندازه ۰/۱۲۷ واحد در جهت معکوس تغییر می‌یابد. نتایج متغیرهای کنترلی نیز نشان داد که اهرم مالی تأثیر منفی و اندازه شرکت تأثیر مثبت و معناداری بر خوانایی گزارشگری مالی دارند، اما، متغیرهای بازده دارایی‌ها، سرمایه‌گذاران نهادی، مخارج سرمایه‌گذاری و کیفیت حسابرسی تأثیر معناداری بر خوانایی گزارشگری مالی نداشته‌اند.

جدول ۳. نتایج آزمون فرضیه پژوهش

$Read_{it} = \alpha_0 + \beta_1 CSCORE_{it} + \beta_2 ROA_{it} + \beta_3 InstOwn_{it} + \beta_4 Size_{it} + \beta_5 LEV_{it} + \beta_6 Cap_{it} + \beta_7 AQ_{it} + \varepsilon_{it}$						
متغیر وابسته: خوانایی گزارشگری مالی						
متغیرها	نماد	ضرایب	خطای استاندارد	آماره t	سطح معناداری	هم خطی (شاخص VIF)
محافظه کاری حسابداری	CSCORE	-۰/۱۲۷	۰/۰۵۸	-۱/۱۸	۰/۰۲۹	۱/۰۷
بازده دارایی	ROA	-۰/۱۴۵	۰/۲۹۵	-۰/۴۹	۰/۶۲۲	۱/۹۵
سرمایه گذاران نهادی	InstOwn	۰/۱۳۰۹	۰/۲۳۲	۰/۵	۰/۵۳۷	۱/۱۲
اندازه شرکت	Size	۰/۰۸۴	۰/۰۳۲	۲/۶۱	۰/۰۰۹	۱/۱۲
اهرم شرکت	LEV	-۰/۶۸۱	۰/۲۷۲	-۲/۵۰	۰/۰۱۲	۱/۸۸
مخارج سرمایه‌ای	Cap	۰/۱۴۲	۰/۲۵۴	۰/۵۶	۰/۵۷۵	۱/۲۵
کیفیت حسابرسی	AQ	۰/۰۸۴	۰/۰۶۹	۱/۲۲	۰/۲۲۱	۱/۰۲
عرض از مبدا	α	-۱۷/۱۴۶	۰/۵۴۹	-۳۱/۲۲	۰/۰۰۰۰	
ضرب تعیین		۰/۵۶				
آماره والد		۱۸۴/۷۱				
سطح معناداری آماره F		۰/۰۰۰۰				

۴-۵- نتایج آزمون تصریح مدل

در جدول ۴ نتیجه آزمون رمزی رست آورده شده است. با توجه به اینکه سطح معناداری آزمون رمزی رست برای فرضیه پژوهش بیشتر از ۵ درصد است؛ بنابراین، می‌توان گفت مدل برآورد شده توانسته با متغیرهای مستقل به درستی و جامع، متغیر وابسته را توضیح دهد.

جدول ۴. نتیجه آزمون رمزی رست

مدل آزمون	سطح معناداری	نتیجه آزمون
فرضیه اول	۰/۶۲۳۲	تصریح مدل

در جدول ۵ نتایج آزمون درونزایی مربوط به متغیرها آورده شده است. همانگونه که نتایج جدول ۵ نشان می‌دهد متغیرهای تحقیق برونزا هستند. با توجه به مبانی برونزا بودن متغیرها، ضرایب برآوردی مدل به روش GLS معتبر هستند.

جدول ۵. نتایج آزمون درونزایی

نام متغیر	نماد	سطح معناداری	آماره t	نتیجه
محافظه کاری حسابداری	CSCORE	۰/۲۳۱۲	۱/۴۳۳۶۲۸	برونزا است
بازده دارایی	ROA	۰/۲۶۵۲	۰/۲۴۱۶۱۸	برونزا است
سرمایه گذاران نهادی	InstOwn	۰/۲۳۷۶	۱/۳۹۴۵۷۸	برونزا است
اندازه شرکت	Size	۰/۲۱۶۱	۱/۵۳۰۳۴۴	برونزا است
اهرم شرکت	LEV	۰/۱۹۰۰	۱/۷۱۷۹۰۸	برونزا است
مخارج سرمایه‌ای	Cap	۰/۳۳۳۷	۰/۷۹۱۲۹۸	برونزا است
کیفیت حسابرسی	AQ	۰/۳۹۱۲	۰/۷۳۵۰۹۲	برونزا است

۶- نتیجه‌گیری و پیشنهادهای پژوهش

مبنای تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران اطلاعات صادر شده شرکت‌ها در قالب صورت‌های مالی است، هرچه این اطلاعات شفاف‌تر و قابل اعتمادتر به دست سرمایه‌گذاران برسد در واقع با کاهش عدم تقارن اطلاعاتی و توزیع مناسب اطلاعات تصمیم‌گیری‌های بهتری صورت می‌گیرد. اما اتفاق ناگوار زمانی است که مدیران شرکت‌ها برای بهر مندی از مزایای اطلاعات سعی در غیرشفاف کردن اطلاعات و اعمال محافظه‌کاری در ارائه اطلاعات نموده که نهایتاً باعث گمراهی سرمایه‌گذاران می‌شود. در مفاهیم نظری گزارشگری مالی ایران، از واژه احتیاط به جای محافظه‌کاری استفاده شده است. احتیاط بیانگر اقدامات مهمی است که در زمان مواجهه با ابهامات صورت می‌گیرد و در واقع اشاره به ریسک‌گریزی دارد. لذا در چنین شرایطی شرکت‌ها واکنشی محتاطانه دارند تا بتوانند از شرایط مبهم، اطمینان معقولی کسب کنند. شرایط مبهم علل گوناگونی دارد. به عنوان مثال ناشی از پیش‌بینی‌های شرکت بر اساس اطلاعات گذشته و حال بوده و تا حدی مدیران با استفاده از روش‌های محافظه‌کارانه از وقوع شرایط بدتر یا بیشتر شدن آن جلوگیری می‌کنند. لذا هدف از به کارگیری روش‌های محافظه‌کارانه در گزارشگری مالی، انگیزه‌های شرکت‌ها در شرایط ابهام است. یکی از شرایط حاصل از پیش‌بینی‌ها بر اساس اطلاعات موجود، خوانا بودن گزارش‌های مالی افشاء شده است.

در پژوهش حاضر تأثیر محافظه‌کاری حسابداری (شرطی) بر خوانایی گزارشگری مالی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار مورد بررسی قرار گرفت. به همین جهت اطلاعات مربوط به ۱۲۹ شرکت به روش تحلیل داده‌های ترکیبی مورد آزمون قرار گرفت. نتایج آزمون فرضیه پژوهش نشان داد محافظه‌کاری شرطی تأثیر منفی و معناداری بر خوانایی گزارشگری مالی دارد. بنابراین هر چه شرکت‌ها دارای محافظه‌کاری شرطی بیشتری باشند، احتمال اینکه خوانایی گزارش‌های مالی بهبود یابد کاهش می‌یابد. این یافته همسو با پژوهش یو (۲۰۲۲) است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد اعمال رویه‌هایی محافظه‌کاری شرطی (مانند قاعده اقل بهای تمام شده)، منجر به خوانایی کمتر گزارشگری مالی در شرکت‌های ایرانی می‌شود. به عبارت دیگر وجود سیستم حسابداری محافظه‌کارانه در شرکت‌های نمونه منجر به کاهش ارائه اطلاعات و همچنین قابلیت فهم بازار می‌شود. این نتیجه با استدلال گیگلر و همرا^۱ (۲۰۰۱) مطابقت دارد که محافظه‌کاری حسابداری جلوی افشای خوانای اطلاعات را می‌گیرد. در عمل، اگر مدیر رویه‌های حسابداری و برآوردهای حسابداری را با رویکرد محافظه‌کارانه‌تر انتخاب کند، می‌تواند یک گزارش مالی را به شکل مختصر و پیچیده ارائه دهد. همین امر از خوانایی گزارشگری مالی می‌کاهد. بر اساس یافته‌های پژوهش، پیش‌بینی می‌شود گزارش‌های مالی می‌تواند در آینده طولانی‌تر و دشوارتر شود. لذا به مدیران شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار پیشنهاد می‌شود محاسن و معایب محافظه‌کاری حسابداری را با یکدیگر مبادله کنند. مدیران ارشد باید سیاست‌ها و برآوردهای حسابداری را با دقت انتخاب کنند.

این انتخاب‌ها می‌تواند گزارش مالی آنها را از نظر کمی و کیفی تحت تأثیر قرار دهد. به سرمایه‌گذاران و تحلیلگران مالی پیشنهاد می‌شود که هنگام ارزیابی خوانایی گزارش‌های مالی و ارائه اطلاعات به بازار، به نقش محافظه‌کاری توجه نمایند. زیرا اگرچه محافظه‌کاری ممکن است سود جاری را کاهش دهد، اما ممکن است منجر به افزایش سودهای آینده و سودهای پایدار شود. شواهد به دست آمده در این پژوهش از دیدگاه لی (۲۰۰۸) در مورد هزینه نمایندگی و خوانایی گزارشگری مالی پشتیبانی می‌کند، لذا پیشنهاد می‌شود در مطالعات آتی این پژوهش از دیدگاه هزینه نمایندگی بررسی شود. همچنین تأثیر

¹ Gigler and Hemmer

متغیرهای حاکمیتی به دلیل دخالت ساز و کارهای آن در امور شرکت، بر روی انگیزه‌های محافظه‌کاری بررسی شود. علاوه بر این نقش انگیزه‌های مدیران (از جمله پاداش) بر ارتباط بین محافظه‌کاری و خوانایی گزارش‌های مالی بررسی شود. پژوهشگران آتی می‌توانند با تفکیک صنایع گوناگون نیز از جنبه‌های مختلف در صنایع کوچک و بزرگ به بررسی موضوع پژوهش فعلی پرداخته و نتایج را با نتایج پژوهش حاضر مقایسه نمایند. بررسی میزان خوانایی گزارش‌های مالی و نظارت بر آن از طریق سازمان‌های بالا دستی نظیر سازمان بورس اوراق بهادار می‌تواند یکی از شاخص‌های سنجش میزان شفافیت در پاسخگویی شرکت‌های بورسی باشد. با توجه به تفاوت اهداف و رسالت در شرکت‌های دولتی و غیر دولتی، می‌توان بحث تأثیر محافظه‌کاری بر خوانایی را در این شرکت‌ها به طور جداگانه مورد بررسی و مقایسه قرار داد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

نویسندگان اصول اخلاقی را در انجام و انتشار این پژوهش علمی رعایت و این موضوع مورد تأیید همه آنهاست.

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان در مقاله سهم و نقش یکسان داشته‌اند.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

حامی مالی

نویسندگان هیچگونه حمایت مالی برای تحقیق، تألیف و انتشار این مقاله دریافت نکرده‌اند.

تقدیر و تشکر

بدینوسیله از معاونت محترم پژوهشی دانشگاه الزهرا (س) به خاطر حمایت معنوی در اجرای پژوهش حاضر تقدیر به عمل می‌آید.

منابع

- احمدی، آمنه و قائمی، محمدحسین (۱۳۹۷). مدیریت سود واقعی و خوانایی گزارشگری مالی. پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی، ۷(۲)، ۴۵-۷۲. https://www.arfr.ir/article_85300.html
- آشتاب، علی و احمدی، آمنه (۱۳۹۹). رابطه خوانایی گزارش‌های مالی و نقدشوندگی سهام. دانش حسابداری مالی، ۷(۳)، ۱۶۷-۱۹۴. https://jfak.journals.ikiu.ac.ir/article_2218.html
- امامی ده‌چشمه، سعید؛ خدادادی، ولی؛ نصیری، سعید و بصیرت، مهدی (۱۴۰۲). بررسی تأثیر اخبار بد بر انگیزه‌های محافظه‌کاری در حسابداری. مجله دانش حسابداری، ۴(۳)، ۳۹-۵۷. https://jak.uk.ac.ir/article_3551.html
- باقری ازغندی، ابوطالب؛ حصارزاده، رضا و عباس‌زاده، محمدرضا (۱۳۹۷). خوانایی صورت‌های مالی و حساسیت سرمایه‌گذاران به استفاده از اطلاعات حسابداری. چشم‌انداز مدیریت مالی، ۸(۲۳)، ۸۷-۱۰۸. https://jfmp.sbu.ac.ir/article_95537.html
- رمضان احمدی، محمد؛ واعظ، سیدعلی؛ آرمن، سید علی و درسه، سید صابر (۱۴۰۱). بررسی تأثیر سبک حسابرس بر رابطه بین خوانایی گزارشگری مالی و آگاهی بخشی قیمت سهام. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۲۹(۲)، ۳۱۱-۳۳۸. https://acctgrev.ut.ac.ir/article_88213.html
- سمیعی، امید و پورزمانی، زهرا (۱۴۰۲). تأثیر رفتار مبتنی بر اخلاق مدیریت بر ارتباط میان مفاهیم حسابداری و خوانایی در گزارشگری مالی. فصلنامه حسابداری مالی، ۱۵(۵۸)، ۱-۲۰. <http://qfaj.mobarakeh.iau.ir/article-1-2574-fa.html>
- فضل‌الهی، سیف‌الله و ملکی توانا، منصوره (۱۳۸۹). روش‌شناسی تحلیل محتوا با تأکید بر تکنیک‌های خوانایی سنجی و تعیین ضریب درگیری متون. پژوهش، ۱(۱)، ۷۱-۹۴. <http://ensani.ir/fa/article/306215>

- عرب، روح‌اله؛ غلامرضا پور، محمد؛ کاظمی، سیدپوریا و امیرنیا، نرجس (۱۳۹۹). تأثیر تخصص مالی کمیته حسابرسی بر لحن غیرعادی گزارش بررسی و تحلیل مدیریت (شواهدی از گزارش تفسیری مدیریت). *پژوهش‌های حسابرسی حرفه‌ای*، ۱(۱)، ۵۶-۷۱. https://article.iacpa.ir/article_243331.html
- کاظمی علوم، عبدی، مصطفی، زلفی، حسن، جلالوند، حسین (۱۳۹۹). تأثیر خوانایی گزارشگری مالی بر معیارهای ریسک پروژه حسابرسی. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۷(۲)، ۲۰۲-۲۳۰. https://acctgrev.ut.ac.ir/article_77361.html
- کیان، علیرضا؛ فقیه، محسن و امیری، مژگان (۱۳۹۹). ارتباط بین محافظه کاری حسابداری و خوانایی گزارش‌های مالی در شرکت‌های دولتی. *حسابداری دولتی*، ۱۷(۱)، ۱۳۹-۱۵۰. https://gaa.journals.pnu.ac.ir/article_7372.html
- صفری گرابلی، مهدی و رضائی پشته‌نوئی، یاسر (۱۳۹۷). توانایی مدیریت و خوانایی گزارشگری مالی: آزمون نظریه علامت‌دهی. *مجله دانش حسابداری*، ۲(۹)، ۱۹۱-۲۱۸. https://jak.uk.ac.ir/article_2049.html
- وفایی‌پور، روح‌اله؛ قاسمی، مصطفی و محسنی، عبدالرضا (۱۴۰۱). الگوی مدیریت لحن (لحن نوشتار) و بررسی رابطه آن با خوانایی گزارشگری مالی (تحلیل مضمون و SEM). *پژوهش‌های مالی و رفتاری در حسابداری*، ۲(۴)، ۱۰۱-۱۲۲. <https://sanad.iau.ir/Journal/fbra/Article/870370>

References

- Abernathy, J. L., Guo, F., Kubick, T. R. & Masli, A. (2019). Financial statement footnotereadability and corporate audit outcomes. *Auditing: A Journal of Practice and Theory*, 38(2), 1-26. <https://doi.org/10.2308/ajpt-52243>
- Ahmadi, A., & Ghaemi, M. (2018). Real earnings management and readability of financial reporting. *Research in Financial Reporting*, 7(2), 45-72. https://www.arfr.ir/article_85300.html?lang=en [In Persian].
- Anis, I., & Utama, S. (2016). The effect of conditional conservatism on cost of debt and mediation role of CSR disclosure: Empirical evidences from IDX. *OIDA International Journal of Sustainable Development*, 9(09), 19-34. <https://oidaijsd.com/wp-content>
- Arab, R., Gholamrezapoor, M., Kazemi, S. P., & Amirnia, N. (2018): The impact of audit committee financial expertise on management discussion and analysis (MD&A) tone, *Journal of Professional Auditing Research*, 1(1), 56-71. https://article.iacpa.ir/article_243331.html?lang=en [In Persian].
- Ashtab, A., & Ahmadi, A. (2020). The relationship between financial report readability and stock liquidity. *Financial Accounting Knowledge*, 7(3), 167-194. https://jfak.journals.ikiu.ac.ir/article_2218.html?lang=en [In Persian].
- Bagheri Azghandi, A., Hesarzadeh, R., & Abbaszadeh, M. R. (2018). Readability of financial statements and the sensitivity of investors to use of accounting information. *Financial Management Perspective*, 8(23), 87-103. https://jfmfp.sbu.ac.ir/article_95537.html [In Persian].
- Basu, S. (1997). The conservatism principle and the asymmetric timeliness of earnings. *Journal of Accounting and Economics*, 24(6), 3-37. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0165410197000141>
- Bai, X., Dong, Y., Hu, N. (2019). Financial report readability and stock return synchronicity. *Applied Economics*, 51(4), 346-363. <https://doi.org/10.1080/00036846.2018.1495824>
- Benischke, M. H., Geoffrey P. M., & Lotte, G. (2019). CEO equity risk bearing and strategic risk taking: The moderating effect of CEO personality. *Strategic Management Journal*, 40, 153-177. <https://ideas.repec.org/a/bla/stratm/v40y2019i1p153-177.html>
- Biddle, G. C., Hilary, G., & Verdi, R. S. (2009). How does financial reporting quality relate to investment efficiency? *Journal of Accounting and Economics*, 48(2-3), 112-131. www.sciencedirect.com/abs
- Brennan, N., & Merkl-Davies, D. (2013). Accounting narratives and impression management. In the Routledge Companion to Accounting Communication, edited by L. Jack, J. Davison & R. Craig: Routledge <https://www.researchgate.net/publication/228307185>
- D'Augusta, C., & DeAngelis, M. D. (2020). Does accounting conservatism discipline qualitative disclosure? Evidence from tone management in the MD&A discipline. *Contemporary Accounting Research*, 37(3), 2287-318. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3555122
- Dong, J. Q., Karhade, P. P., Rai, A., & Xu, S. X. (2021). How Firms Make Information Technology Investment Decisions: Toward a Behavioral Agency Theory. *Journal of Management Information Systems*, 38(1), 29-58. <https://doi.org/10.1080/07421222.2021.1870382>

- Eisenhardt, K. M. (1989). Agency theory: An assessment and review. *Academy of Management Review*, 14(3), 57-74. <https://doi.org/10.2307/258191>
- Emami Dehsheshmeh, S., Khodadadi, V., Nasiri, S., & Basirat, M. (2023). The impact of bad news on conservatism motivation in accounting. *Journal of Accounting Knowledge*, 14(3), 39-57. DOI: [10.22103/jak.2022.20180.3767](https://doi.org/10.22103/jak.2022.20180.3767) [In Persian].
- Fazlollahi, S., Malekitavana, M. (2010). Content analysis methodology with emphasis on readability techniques and determining the engagement coefficient of texts. *Research Journal*, 2(1), 71-94. <https://ensani.ir/fa/article/306215> [In Persian].
- Gigler, F. B., & Hemmer, T. (2001). Conservatism, optimal disclosure policy, and the timeliness of financial reports. *The Accounting Review*, 76(4), 471-493. DOI: [10.2308/accr.2001.76.4.471](https://doi.org/10.2308/accr.2001.76.4.471)
- Glöckner, A. (2016). New development: The protective role of conservatism in public sector accounting. *Public Money & Management*, 36(7), 527-530. <https://ideas.repec.org/a/taf/pubmmg/v36y2016i7p527-530.html>
- Hassan, M. K., Abu Abbas, B., & Nathan Garas, S. (2018). Readability, governance and performance: A test of the obfuscation hypothesis in Qatari listed firms, Corporate Governance: *The International Journal of Business in Society*, 19(2), 270-298. DOI: [10.1108/CG-05-2018-0182](https://doi.org/10.1108/CG-05-2018-0182)
- Kazemiloum, M., Abdi, M., Zalaghi, H., & Jalalvand, H. (2020). The impact of the annual report readability on the audit engagement risk measures. *Accounting and Auditing Review*, 27(2), 202-230. <https://acctgrev.ut.ac.ir/article-77361.html> [In Persian].
- Khan, M., & Watts, R. L. (2009). Estimation and empirical properties of a firm-year measure of accounting conservatism. *Journal of Accounting and Economics*, 48, 132-150. [10.1016/j.jacceco.2009.08.002](https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2009.08.002)
- Kian, A., Faghih, M., & Amiri, M. (2021). The relationship of between accounting conservatism and financial reporting readability in public companies. *Governmental Accounting*, 7(1), 129-144. gaa.journals.pnu.ac.ir/7372 [In Persian].
- Lafond, R., & Watts, R. L. (2008). The information role of conservatism. *The Accounting Review*, 83, 447-478. <https://doi.org/10.2308/accr.2008.83.2.447>
- LaFond, R., & Ross, W. (2007). The information role of conservatism. *The Accounting Review*, 83(22), 447-461. <https://www.researchgate.net/publication/228238330>
- Li, F. (2008). Annual report readability, current earnings, and earnings persistence. *Journal of Accounting and Economics*, 45(2-3), 221-247. <https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2008.02.003>
- Li, Y. (2012). The effect of quarterly report readability on information efficiency of stock prices. *Contemporary Accounting Research*, 4(29), 1137-1176. <https://ideas.repec.org/a/wly/coacre/v29y2012i4p1137-1170.html>
- Lo, K., Ramos, F., & Rogo, R. (2017). Earning management and annual report readability. *Journal of Accounting and Economics*, 63, 1-25. <https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2016.09.002>
- Quigley, T. J., Hubbard, T. D., Ward, A., & Graffin, S. D. (2020). Unintended consequences: Information releases and CEO stock option grants. *Academy of Management Journal*, 63(22), 155-180. [10.5465/amj.2017.0455](https://doi.org/10.5465/amj.2017.0455)
- Ramezan Ahmadi, M., Vaez, S. A., Arman, S. A., & Dorseh, S. S. (2022). The effect of auditor style on the relationship between financial reporting readability and stock price informativeness. *Accounting and Auditing Review*, 29(2), 311-338. https://acctgrev.ut.ac.ir/article_88213.html?lang=en [In Persian].
- Safari Gerayli, M., & Rezaei Pitenoei, Y. (2018). Managerial ability and financial reporting readability: A test of signaling theory. *Journal of Accounting Knowledge*, 9(2), 191-218. DOI: [10.22103/jak.2018.11261.2548](https://doi.org/10.22103/jak.2018.11261.2548) [In Persian].
- Samiei, O., & Pourzamani, Z. (2023). The impact of management ethics behavior on the relationship between accounting concepts and readability in financial reporting. *Quarterly Financial Accounting*, 15(58), 1. [http://qfaj.mobarakkeh.iau.ir/article-1-2574-fa.html](https://qfaj.mobarakkeh.iau.ir/article-1-2574-fa.html) [In Persian].
- Shapiro, S. P. (2005). Agency theory. *Annual Review of Sociology*, 31, 263-84. [10.1146/annurev.soc.31.041304](https://doi.org/10.1146/annurev.soc.31.041304)
- Tan, H. T., Wang, E., & Zhou, B. (2014). When the use of positive language backfires: the joint effect of language sentiment, readability, and investor sophistication on earnings judgments. *Journal of Accounting Research*, 52(1), 273-302. <https://ideas.repec.org/a/bla/joares/v52y2014i1p273-302.html>

- Vafaeipour, R., Ghasemi, M., & Mohseni, A. (2023). Tone Management pattern (writing tone) and its relationship with financial reporting readability (content analysis and SEM). *Journal of Financial and Behavioral Researches in Accounting*, 2(4(7)), 101-122. SID. <https://sanad.iau.ir/Journal/fbra/Article/870370> [In Persian].
- U.S. House of Representatives. (2002). The Sarbanes-Oxley Act of 2002. Public Law 107-204 [H.R. 3763]. Washington, DC: Government Printing Office. <https://www.congress.gov/bill/107th-congress/house-bill/3763>
- Yi-Ting, H. (2021). Financial statement readability and credit rating conservatism, *The Journal of Corporate Accounting & Finance*, 33(1), 145-163. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/jcaf.22531>
- You, H., & Zhang, X. (2009). Financial reporting complexity and investor under reaction to 10-K information. *Review of Accounting Studies*, 14(4), 559-586. www.proquest.com/docview/208534508
- Yu, Zh. (2022). Financial report readability and accounting conservatism. *Journal of Risk and Financial Management*, 15, 454. <https://doi.org/10.3390/jrfm15100454>